

Halfjaarbericht

BNG Bank 2016

BNG
BANK

Inhoud

Profiel	<u>5</u>
1 Verslag van de Raad van Bestuur	<u>7</u>
2 Geconsolideerde halfjaarrekening	<u>15</u>
Geconsolideerde balans	<u>16</u>
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	<u>18</u>
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten	<u>20</u>
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	<u>21</u>
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	<u>25</u>

3 Geselecteerde toelichtingen op het geconsolideerde halfjaarbericht 2016	<u>26</u>
--	------------------

4 Beoordelingsverklaring	<u>69</u>
---------------------------------	------------------

Profiel

BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank is een betrokken partner en draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

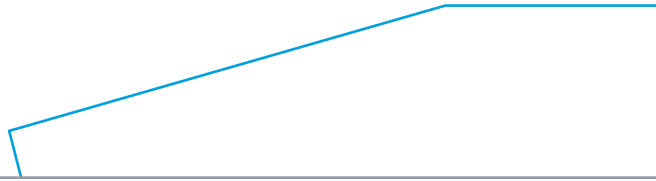
De missie van BNG Bank is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: substantiële marktaandelen in de financiering van de Nederlandse publieke sector en het semipublieke domein en een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van deze doelstellingen zijn een excellente kredietwaardigheid en adequate risicobeheersing, een scherpe inkooppositie en een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is inherent aan de kernactiviteiten van BNG Bank.

Klanten van BNG Bank zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is kredietrisicovrij, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.

BNG Bank draagt **duurzaam** bij aan
het laag houden van de kosten
van maatschappelijke voorzieningen
voor de burger.

De bank, opgericht in 1914, is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG Bank is gevestigd in Den Haag en heeft geen nevenvestigingen.

BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door BNG Bank uitgegeven schuld-papier heeft een credit rating AAA van Standard & Poor's (S&P), Aaa van Moody's en AA+ van Fitch. BNG Bank behoort tot de meest kredietwaardige banken ter wereld.

Verslag van de Raad van Bestuur

BNG Bank heeft het eerste halfjaar van 2016 een nettowinst behaald van EUR 126 miljoen, een daling van EUR 29 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar 2015. Deze daling is vooral veroorzaakt door de alsmaar dalende lange rentetarieven, die een negatief effect hebben op het renteresultaat en de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen in het resultaat financiële transacties. De kwantitatieve verruiming als gevolg van het opkoopprogramma van de Europese Centrale Bank en de uitkomst van het Britse referendum over het verlaten van de Europese Unie waren belangrijke oorzaken van de verdere daling van de rentetarieven in het eerste halfjaar van 2016.

De nieuw verstrekte langlopende kredietverlening bedroeg in de eerste helft van 2016 EUR 4,7 miljard. Afgezien van de corporatiesector was de omzet binnen de klantsectoren van de bank in lijn met de verwachting. Woningcorporaties blijven meer dan verwacht terughoudend met nieuwe investeringen als gevolg van de invoering van diverse elementen van de 'Herziene Woningwet'. Het marktaandeel van de bank in de belangrijkste klantsectoren lag in de verslagperiode wederom ruim boven de doelstelling, ondanks beperkt toenemende concurrentie. Pensioenfondsen en in mindere mate verzekeraars zijn van tijd tot tijd actief in de marktsectoren van de bank. De langlopende kredietportefeuille daalde ten opzichte van ultimo 2015 met EUR 0,5 miljard tot EUR 81,9 miljard. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de afname van de langlopende uitzettingen in de corporatiesector.

De langlopende kredietportefeuille

daalde ten opzichte van ultimo 2015 met

EUR 0,5 miljard tot EUR 81,9 miljard.

Deze daling wordt vooral veroorzaakt door

de **afname** van de **langlopende**

uitzettingen in de **corporatiesector.**

BNG Bank heeft in de verslagperiode voor EUR 12,6 miljard (2015: EUR 8,9 miljard) langlopende financiering aangetrokken, onder meer door uitgifte van zes benchmarkleningen – in euro's en Amerikaanse dollars – in omvang variërend van 1 tot 2,5 miljard. Hiermee is ongeveer 70% van de verwachte langlopende financieringsbehoefte in 2016 ingevuld. De marktomstandigheden stelden BNG Bank in staat om financiering aan te trekken tegen aantrekkelijke voorwaarden. De bank profiteerde bij het aantrekken van kortlopende financiering van de terugkerende risicoaversie en de daaropvolgende vlucht naar kwaliteit. In de aanloop naar het referendum in het Verenigd Koninkrijk zochten partijen in toenemende mate de veiligheid van de balans van BNG Bank voor de belegging van hun tijdelijke liquiditeitsoverschotten.

Het renteresultaat over het eerste halfjaar is ten opzichte van dezelfde periode in 2015, in lijn met de verwachting, met EUR 17 miljoen afgenomen tot EUR 191 miljoen. Deze daling is het gevolg van de aanhoudend lage lange rentetarieven en de terughoudende rentepositie van de bank. Hierdoor rendeert het eigen vermogen van de bank tegen een steeds lager rendement. Daarnaast zorgt de negatieve rente voor enige druk op de rentemarge.

Het resultaat financiële transacties is in de verslagperiode uitgekomen op EUR 28 miljoen negatief (eerste helft 2015: EUR 82 miljoen positief). De per saldo negatieve ongerealiseerde marktwaardeveranderingen zijn vooral het gevolg van het oplopen van de opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico's op een door BNG Bank aangehouden portefeuille langlopende inflatie gerelateerde Britse obligaties met een directe of indirecte garantie van de Britse centrale overheid. Het effect van de voorgenomen Brexit op de waardering van deze portefeuille is overigens beperkt gebleven. Daarnaast is het totaal van de zogenoemde Credit Valuation Adjustments, een maatstaf voor de omvang van het kredietrisico in derivaten, negatief beïnvloed door de daling van de lange rentetarieven. Daartegenover staan positieve gerealiseerde resultaten van EUR 20 miljoen op door tegenpartijen geïnitieerde afkopen van funding transacties. Tevens is er in totaal EUR 31 miljoen aan positieve resultaten gerealiseerd op de verkoop van rentedragende waardepapieren uit de balanspost financiële activa voor verkoop beschikbaar. Het betreft hier vooral mutaties in de liquiditeitsportefeuille van de bank.

BNG Bank heeft in de verslagperiode voor
EUR 12,6 miljard (2015: EUR 8,9 miljard)
langlopende financiering aangetrokken;
ongeveer **70%** van de **verwachte**
langlopende financieringsbehoefte in 2016.

Eind april heeft de AFM de verkoop van BNG Vermogensbeheer BV aan ASR Nederland NV goedgekeurd. De overdracht met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016 is daarna in mei afgerond. Met de verkoop van de aandelen van BNG Vermogensbeheer en de verkoop van de participaties in een beleggingsfonds is een positief verkoopresultaat gerealiseerd van in totaal EUR 34 miljoen. Het verkoopresultaat betreft hoofdzakelijk de vrijval uit de herwaarderingsreserve van het verschil tussen de reële waarde en de kostprijs van de participaties.

De reguliere geconsolideerde bedrijfslasten zijn ten opzichte van dezelfde periode in 2015 met EUR 1 miljoen afgenomen tot EUR 31 miljoen. Deze daling wordt veroorzaakt door het wegvallen van de bedrijfslasten van BNG Vermogensbeheer. De kosten van de bank voor informatietechnologie en de inhuur van extern personeel blijven toenemen. Grote inspanningen zijn nodig om te kunnen blijven voldoen aan de snel veranderende wet- en regelgeving en de uitgebreide rapportagevereisten die hieruit voortvloeien.

De bijdrage van de bank aan het Europese resolutiefonds in 2016 is eind april vastgesteld op EUR 16 miljoen. De toename van EUR 7 miljoen ten opzichte van de bijdrage in 2015 is veroorzaakt door de stijging van het balans-totaal in 2014 ten opzichte van het balanstotaal per einde 2013. De bijdrage bleef ook in 2016 relatief beperkt omdat een groot deel van de uitstaande leningen van BNG Bank kwalificeert als zogenaamde promotional loans. In de vaststelling van de jaarlijkse bijdrage mogen deze buiten beschouwing gelaten worden bij de bepaling van de contributiebasis.

In het eerste halfjaar van 2016 zijn bijzondere waardeverminderingen in het resultaat opgenomen ter grootte van EUR 2 miljoen (eerste halfjaar 2015: EUR 68 miljoen). Dit betreft vooral gedeeltelijke afwaarderingen op participaties van BNG Gebiedsontwikkeling. In het eerste kwartaal is door de crediteuren een voorstel verworpen om de vorderingen op HETA (voorheen Hypo Adria Bank) met een garantie van de deelstaat Karinthië af te kopen tegen circa 80% van de oorspronkelijke hoofdsom. In mei is een nieuw en hoger bod aangekondigd

De **kosten** voor informatietechnologie en inhuur van extern personeel blijven **toenemen** om te kunnen blijven voldoen aan de **snel veranderende wet- en regelgeving** en de uitgebreide **rapportagevereisten**.

van per saldo 90% van de oorspronkelijke hoofdsom. BNG Bank onderzoekt het voorstel en bereidt besluitvorming voor. De marktkoers van de obligaties in bezit van de bank bedroeg per einde juni 2016 circa 86% en ligt aanzienlijk boven de koers per einde maart 2015 (58%) op basis waarvan de bijzondere waardevermindering in de eerste helft van 2015 is vastgesteld.

Het balanstotaal is in vergelijking met ultimo 2015 met EUR 14,0 miljard toegenomen tot bijna EUR 163,5 miljard. De post kredieten nam in de verslagperiode af met circa EUR 0,6 miljard tot EUR 88,8 miljard. Door de dalende lange rente neemt de waarde van de derivatentransacties in absolute zin toe. De waardering van deze transacties en de daarmee samenhangende onderpandverplichtingen bepalen in grote mate de toename van de balansposten bankiers (actief) en derivaten (passief). Ook de posten schuldbewijzen en waardeaanpassingen kredieten in portfolio hedge accounting zijn toegenomen als gevolg van de gedaalde lange rentetarieven. Tevens is de post schuldbewijzen toegenomen door het saldo van in de verslagperiode aangetrokken en afgeloste lang- en kortlopende funding.

Het eigen vermogen van de bank daalde in de verslagperiode met bijna EUR 0,3 miljard tot EUR 3,9 miljard. Het uitlopen van de USD/EUR cross currency basisspread, de liquiditeitsopslag voor het uitruilen van valuta door middel van swaps, is de belangrijkste oorzaak van deze daling en komt tot uitdrukking in de daling van de cashflow hedge reserve.

De naar risico gewogen solvabiliteit van BNG Bank is in de verslagperiode verder toegenomen. De Common Equity Tier 1-ratio en de Tier 1-ratio van de bank stijgen tot 25,9 respectievelijk 29,3%. Deze stijging is vooral het gevolg van de toevoeging van de ingehouden winst 2015 aan de algemene reserve en het feit dat de (positieve) herwaarderingsreserve in 2016 voor 60% meetelt in het toetsingsvermogen, waar dit in 2015 nog 40% was. De leverage ratio van de bank is ten opzichte van ultimo 2015 gelijk gebleven op 2,6%. De stijging van het Tier 1-vermogen wordt teniet gedaan door de forse toename van het balanstotaal. Indien de herwaarderingsreserve en de winst over de verslagperiode, na aftrek van uit te keren dividend, volledig meegeteld worden dan zou de leverage ratio medio 2016 uit zijn gekomen op 2,8%. De bank heeft zich ten doel gesteld om eind 2016 een leverage ratio – bepaald op deze laatste wijze – van minimaal 3,0% te realiseren.

Het **balanstotaal** is in vergelijking
met ultimo 2015 met
EUR 14,0 miljard toegenomen
tot bijna **EUR 163,5 miljard.**

In het streven naar een hogere leverage ratio is BNG Bank in gesprek met diverse decentrale overheden over volgende uitgiften van hybride kapitaal. Op basis van deze gesprekken is de verwachting dat de bank in de tweede helft van 2016 additioneel Tier 1-vermogen kan uitgeven. De uitgiften zijn onder meer afhankelijk van de markt-omstandigheden en de doorlooptijd van het goedkeuringsproces bij de betrokken decentrale overheden.

BNG Bank verwacht dat de omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen over 2016 licht lager zal uitkomen dan in het voorgaande jaar. Klanten van de bank blijven naar verwachting terughoudend met nieuwe investeringen als gevolg van de nieuwe regelgeving, ondanks de voor investeringen aantrekkelijke renteniveaus.

Ondanks de hoge kredietwaardigheid van de uitzettingen van de bank kan niet uitgesloten worden dat een enkele debiteur niet langer aan de betalingsverplichtingen kan voldoen. Een aanvulling van de debiteurenvoorziening of een additionele bijzondere waardevermindering kan daarom in het vervolg van 2016 noodzakelijk blijken.

De verwachte langlopende financieringsbehoefte in 2016 bedraagt circa EUR 18 miljard. Het beleid is gericht op het realiseren van diversificatie naar product, valuta en looptijd. Begin juli 2016 is een derde 'Socially Responsible Investment' obligatie uitgegeven. Deze obligatie dient ter financiering van de meest duurzame woningbouwcorporaties. Met deze 'social housing bond' stimuleert BNG Bank verduurzaming bij haar klanten in de corporatiesector en speelt de bank in op de wereldwijd groeiende vraag naar deze beleggingen.

In de komende jaren loopt het kostenniveau van de bank verder op, vooral onder invloed van de grote hoeveelheid nieuwe regelgeving die in de systemen en processen van de bank moet worden doorgevoerd. In 2016 wordt EUR 69 miljoen aan reguliere geconsolideerde bedrijfslasten voorzien. In het vierde kwartaal dient de bank EUR 35 miljoen aan bankenbelasting af te dragen.

Met de uitgave van de derde 'Socially Responsible Investment' obligatie **stimuleert** BNG Bank **verduurzaming** bij haar klanten in de **corporatiesector** en speelt zij in op de wereldwijd **groeende vraag** naar deze **beleggingen**.

Het renteresultaat over 2016 zal naar verwachting uitkomen binnen een bandbreedte van EUR 380 tot EUR 400 miljoen. De huidige onzekere marktomstandigheden hebben een negatieve uitwerking op het resultaat financiële transacties. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2016.

Verantwoordelijkheids- verklaring

Naar het oordeel van de Raad van Bestuur geeft het halfjaarbericht een getrouw beeld van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van BNG Bank en de in de consolidatie opgenomen dochterondernemingen op 30 juni 2016. Het halfjaarbericht geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het eerste halfjaar en de verwachte ontwikkelingen van BNG Bank inclusief de geconsolideerde dochterondernemingen waarvan de gegevens in het geconsolideerde halfjaarbericht zijn opgenomen. In het halfjaarbericht worden de wezenlijke risico's beschreven waarmee BNG Bank wordt geconfronteerd. Het halfjaarbericht bevat niet alle informatie die is vereist voor een volledige jaarrekening en moet daarom in combinatie met het jaarverslag 2015 worden gelezen.

Den Haag, 26 augustus 2016

Raad van Bestuur,

C. VAN EYKELENBURG

VOORZITTER

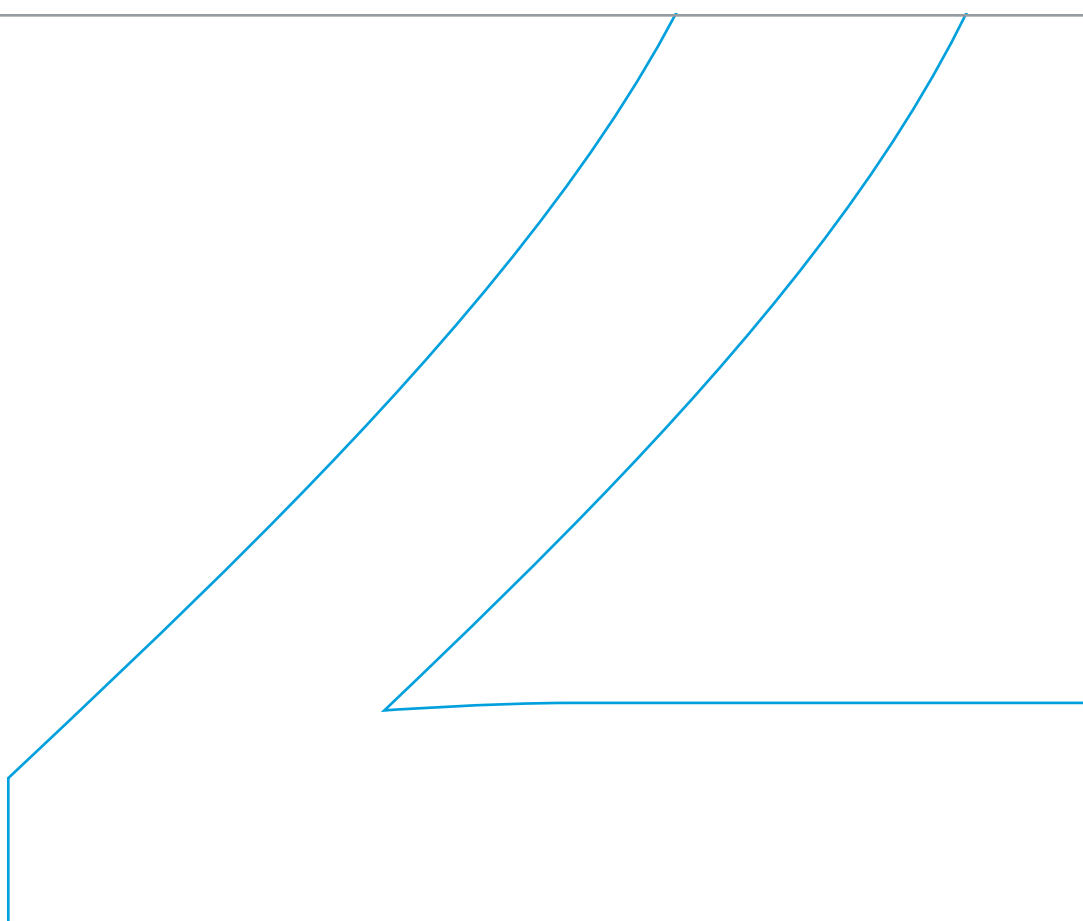
O.J. LABE

J.C. REICHARDT

Geconsolideerde halfjaarrekening

Geconsolideerde balans	<u>16</u>
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	<u>18</u>
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en onerealiseerde resultaten	<u>20</u>
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	<u>21</u>
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	<u>25</u>

Voor alle financiële overzichten en de geselecteerde toelichtingen in dit Halfjaarbericht geldt dat de cijfers per 31-12-2015 respectievelijk over het gehele boekjaar 2015 zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. De cijfers per 30-6-2016 respectievelijk over het eerste halfjaar van 2016 zijn voorzien van een beoordelingsverklaring.

GECONSOLIDEERDE BALANS

In miljoenen euro's

ACTIVA

	30-6-2016	31-12-2015
Kas en tegoeden bij de centrale banken	4.290	3.175
Bankiers	16.333	10.540
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	3.012	2.884
Derivaten	17.581	16.370
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	14.134	13.459
Kredieten	88.795	89.366
Waardeaanpassingen kredieten in portfolio hedge accounting	19.131	13.559
Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	44	47
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	16	16
Overige activa	120	27
Activa aangehouden voor verkoop	-	68
TOTAAL ACTIVA	163.456	149.511

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

GECONSOLIDEERDE BALANS

In miljoenen euro's

PASSIVA

Bankiers	
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	
Derivaten	
Schuldbewijzen ¹	
Toevertrouwde middelen	
Achtergestelde schulden	
Overige passiva	

TOTAAL VERPLICHTINGEN

Kapitaal	
Agioreserve	
Hybride kapitaal	
Herwaarderingsreserve	
Cashflow hedge reserve	
Overige reserves	
Onverdeelde winst	

EIGEN VERMOGEN

TOTAAL PASSIVA

30-6-2016

31-12-2015

3.440

2.968

1.287

1.788

30.773

23.261

117.093

110.123

6.762

6.869

31

31

165

308

159.551

145.348

139

139

6

6

424

424

318

320

-70

251

2.962

2.797

126

226

3.905

4.163

163.456

149.511

De nummers verwijzen naar de geselecteerde toelichtingen op het geconsolideerde Halfjaarbericht 2016.

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

In miljoenen euro's

– Rentebaten

– Rentelasten

Renteresultaat

– Provisiebaten

– Provisielasten

Provisieresultaat

Resultaat financiële transacties ²

Resultaten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures

Resultaat uit verkoop van activa aangehouden voor verkoop ³

Overige resultaten

TOTAAL BATEN

Vervolg zie volgende pagina

EERSTE HALFJAAR 2016

EERSTE HALFJAAR 2015

290

99

191

17

2

15

-28

2

34

1

215

536

328

208

16

2

14

82

1

-

1

306

Vervolg van vorige pagina

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

In miljoenen euro's

Personeelskosten

Andere beheerskosten

Afschrijvingen

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN

Bijzondere waardeverminderingen⁴

Bijdrage resolutiefonds

TOTAAL OVERIGE LASTEN

WINST VOOR BELASTINGEN

Belastingen

NETTOWINST

EERSTE HALFJAAR 2016

EERSTE HALFJAAR 2015

18

12

1

31

2

16

18

166

-40

126

19

12

1

32

68

-

68

206

-51

155

De nettowinst komt volledig toe aan de aandeelhouders van de bank.

De nummers verwijzen naar de geselecteerde toelichtingen op het geconsolideerde Halfjaarbericht 2016.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN ONGEREALISEERDE RESULTATEN

In miljoenen euro's

NETTOWINST

Reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:

- Mutatie cashflow hedge reserve (na belastingen)
 - ongerealiseerde waardeverandering
 - gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar de winst-en-verliesrekening
- Mutatie herwaarderingsreserve financiële activa voor verkoop beschikbaar (na belastingen):
 - ongerealiseerde waardeverandering
 - bijzondere waardeverminderingen overgeheveld naar de winst-en-verliesrekening
 - gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar de winst-en-verliesrekening

Niet-reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen (na belastingen):

- Mutatie actuariel resultaat

RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

TOTAAL

EERSTE HALFJAAR 2016

EERSTE HALFJAAR 2015

	EERSTE HALFJAAR 2016	EERSTE HALFJAAR 2015
NETTOWINST	126	155
Reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen:		
- Mutatie cashflow hedge reserve (na belastingen)		
- ongerealiseerde waardeverandering	-321	-65
- gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar de winst-en-verliesrekening	0	0
	-321	-65
- Mutatie herwaarderingsreserve financiële activa voor verkoop beschikbaar (na belastingen):		
- ongerealiseerde waardeverandering	58	21
- bijzondere waardeverminderingen overgeheveld naar de winst-en-verliesrekening	0	63
- gerealiseerde waardeverandering overgeheveld naar de winst-en-verliesrekening	-60	-10
	-2	74
	-323	9
Niet-reclassificeerbare resultaten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen (na belastingen):		
- Mutatie actuariel resultaat	0	0
RESULTATEN RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN	-323	9
TOTAAL	-197	164

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

Winst voor belastingen

Aanpassingen voor:

- Afschrijvingen
- Bijzondere waardeverminderingen
- Ongerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening

Mutaties in operationele activa en passiva:

- Mutaties in bankiers (niet direct opeisbaar)
- Mutaties in kredieten
- Mutaties in toevertrouwde middelen
- Mutaties in derivaten
- Betaalde of ontvangen vennootschapsbelasting
- Overige mutaties uit operationele activiteiten

NETTO KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

EERSTE HALFJAAR 2016

EERSTE HALFJAAR 2015

166

206

1

1

2

68

80

-50

-5.431

3.038

316

-452

-182

-376

281

2.888

-83

5

-160

39

-5.010

5.367

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investerings en aankopen van:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
- Financiële activa voor verkoop beschikbaar
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Desinvesteringen en verkopen van:

- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
- Financiële activa voor verkoop beschikbaar
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen
- Activa aangehouden voor verkoop

NETTO KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

EERSTE HALFJAAR 2016

EERSTE HALFJAAR 2015

	-	-
	-748	-95
	-	-2
	-1	-1
	20	25
	697	129
	1	-
	-	-
	77	-
	46	56

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Ontvangsten van:

- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
- Schuldbewijzen

Betalingen van:

- Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat
- Schuldbewijzen
- Achtergestelde schulden
- Hybride kapitaal
- Dividend

NETTO KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

EERSTE HALFJAAR 2016

EERSTE HALFJAAR 2015

-	3
75.859	37.964
-516	-136
-69.204	-40.166
0	0
-8	-
-57	-32
6.074	-2.367

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

In miljoenen euro's

NETTO MUTATIE IN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari

GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN PER 30 JUNI

Geldmiddelen en kasequivalenten per 30 juni:

- Kas en tegoeden bij de centrale banken
- Kasequivalenten onder actiefpost bankiers
- Kasequivalenten onder passiefpost bankiers

TOELICHTING OP KASSTROMEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

Ontvangen rentebaten

Betaalde rentelasten

EERSTE HALFJAAR 2016

EERSTE HALFJAAR 2015

1.110

3.056

3.176

2.240

4.286

5.296

4.290

5.295

1

3

-5

-2

4.286

5.296

2.471

2.702

-2.334

-2.473

137

229

BNG Bank heeft geen resultaten van minderheidsbelangen verwerkt in het geconsolideerde vermogen die toekomen aan derden. Het gehele eigen vermogen, exclusief hybride kapitaal, kan worden toegerekend aan de aandeelhouders. De dividenduitkering op het hybride kapitaal, die in 2016 voor het eerst heeft plaatsgevonden, is uitgekeerd aan de betrokken investeerders.

**GECONSOLIDEERD MUTATIE-
OVERZICHT EIGEN VERMOGEN**

In miljoenen euro's

STAND PER 1-1-2016

Nettowinst
Ongerealiseerde resultaten
Dividenduitkering
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar

STAND PER 30-6-2016

STAND PER 1-1-2015

Nettowinst
Ongerealiseerde resultaten
Dividenduitkering
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar

STAND PER 30-6-2015

EERSTE HALFJAAR 2016

KAPITAAL	AGIO- RESERVE	HYBRIDE KAPITAAL	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	CASH- FLOW HEDGE RESERVE	OVERIGE RESERVES	ONVER- DEELDE WINST	TOTAAL
139	6	424	320	251	2.797	226	4.163
						126	126
			-2	-321			-323
					-61		-61
					226	-226	-
139	6	424	318	-70	2.962	126	3.905

EERSTE HALFJAAR 2015

139	6	-	234	375	2.702	126	3.582
						155	155
			74	-65			9
					-31		-31
					126	-126	-
139	6	-	308	310	2.797	155	3.715

Geselecteerde toelichtingen op het geconsolideerde halfjaarbericht 2016

ALGEMENE BEDRIJFSINFORMATIE

Het geconsolideerde halfjaarbericht is door de Raad van Bestuur op 26 augustus 2016 opgemaakt en vrijgegeven voor publicatie. BNG Bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG Bank is gevestigd te Den Haag in Nederland en heeft geen nevenvestigingen.

BELANGRIJKSTE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Het geconsolideerde halfjaarbericht 2016 is opgesteld op basis van het going concern principe. Dit halfjaarbericht omvat de halfjaarcijfers van de moedermaatschappij en alle dochterondernemingen waarin BNG Bank zeggenschap heeft. De halfjaarberichten van de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen die worden gebruikt voor de opstelling van het geconsolideerde halfjaarbericht zijn opgesteld per dezelfde verslagdatum en gebaseerd op uniforme grondslagen. Alle intra-groep transacties en -saldi, waaronder baten, lasten en dividenden zijn in het geconsolideerde halfjaarbericht volledig geëlimineerd. De rapportageperiodes van in de consolidatie betrokken dochtermaatschappijen zijn gelijk aan die van BNG Bank. De geconsolideerde halfjaarcijfers van BNG Bank zijn opgesteld in overeenstemming met de grondslagen en berekeningsmethoden die zijn gehanteerd voor de jaarrekening 2015, met uitzondering van nieuwe of gewijzigde – door de Europese Unie aanvaarde en vanaf 2016 effectieve – standaarden en interpretaties van IFRS en van onderstaand beschreven presentatiewijzigingen. Deze cijfers worden gepresenteerd volgens IAS 34 ‘Tussentijdse financiële verslaggeving’, zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het halfjaarbericht bevat niet alle informatie die is vereist voor een volledige jaarrekening en moet daarom in combinatie met het jaarverslag 2015 worden gelezen. Bij het opstellen van het geconsolideerde halfjaar-

bericht 2016 is ten aanzien van significante schattingen en methodieken dezelfde systematiek gehanteerd als bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening. Alle vermelde bedragen in dit halfjaarbericht luiden in euro's en zijn, tenzij anders vermeld, afgerond naar miljoenen. De euro fungeert als de functionele valuta en rapporteringsvaluta van BNG Bank. Baten worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede vallen aan BNG Bank en de baten betrouwbaar kunnen worden bepaald. Lasten worden toegerekend aan de periode waarin de diensten zijn geleverd of aan de gerelateerde baten waar deze tegenover staan.

PRESENTATIE VERGELIJKENDE CIJFERS

De vergelijkende cijfers in het geconsolideerde halfjaarbericht 2016 wijken behoudens hieronder genoemde presentatiewijzigingen niet af van de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening 2015.

De volgende presentatiewijzigingen zijn toegepast t.o.v. de jaarrekening 2015:

- In het halfjaarbericht zijn waardeaanpassingen van kredieten betrokken in portfolio hedge accounting ter afdekking van het renterisico verschoven naar de nieuwe (separate) balanspost Waardeaanpassingen kredieten in portfolio hedge accounting. Dit bedrag was in de jaarrekening 2015 opgenomen onder de post Overige financiële activa.
- Zowel aan de actiefzijde als aan de passiefzijde van de balans is in het halfjaarbericht een nieuwe post Derivaten gecreëerd. Onder deze posten worden respectievelijk de positieve en de negatieve vervangingswaardes van derivatentransacties gerapporteerd. Dit betreft zowel derivaten betrokken in hedge accounting als derivaten niet betrokken in hedge accounting. In de jaarrekening 2015 werden de in hedge accounting betrokken derivaten gerapporteerd onder de balansposten Overige financiële activa en Overige financiële passiva. De niet in hedge accounting betrokken derivaten werden in de jaarrekening 2015 gerapporteerd onder de balansposten Financiële activa en passiva tegen reële waarde via het resultaat.

Met deze wijzigingen zijn in de vergelijkende cijfers over ultimo 2015 de volgende waarden verschoven:

- EUR 13.559 miljoen aan waardeaanpassingen van kredieten betrokken in portfolio hedge accounting ter afdekking van het renterisico van de post Overige financiële activa naar de post Waardeaanpassingen kredieten in portfolio hedge accounting;
- EUR 831 miljoen aan niet in hedge accounting betrokken derivaten van de post Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat naar de actiefpost Derivaten;
- EUR 15.539 miljoen aan derivaten betrokken in hedge accounting van de post Overige financiële activa naar de actiefpost Derivaten;
- EUR 1.417 miljoen aan niet in hedge accounting betrokken derivaten van de post Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat naar de passiefpost Derivaten;
- EUR 21.844 miljoen aan derivaten betrokken in hedge accounting van de post Overige financiële passiva naar de passiefpost Derivaten.

VERKLARING TOEGEPASTE WET- EN REGELGEVING

Het geconsolideerde halfjaarbericht 2016 is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals uitgegeven door de International Accounting Standard Board (IASB) en aanvaard binnen de Europese Unie (EU) en met Titel 9 BW2.

TOEGEPASTE AANVAARDE EU-RICHTLIJNEN EFFECTIEF VANAF 1 JANUARI 2016

BNG Bank heeft in het geconsolideerde halfjaarbericht 2016 de hieronder weergegeven vanaf 1 januari 2016 verplicht van kracht zijnde, door de IASB uitgegeven en door de EU-aanvaarde IFRS-standaarden, -aanpassingen en -interpretaties toegepast.

- IAS 1 Amendment Disclosure Initiative: Deze aanpassing licht de IAS 1 eisen nader toe en geeft meer flexibiliteit in de inrichting van de toelichtingen. Daarnaast geeft deze aanpassing aan hoe ondernemingen begrippen zoals ‘professional judgement’, ‘aggregatie’ en ‘materialiteit’ kunnen hanteren bij de bepaling van welke informatie wordt toegelicht en hoe dit in het halfjaarbericht en de jaarrekening verwerkt kan worden. De gevolgen voor de toelichting op het halfjaarbericht alsmede de jaarrekening van BNG Bank is zeer beperkt.
- Amendments to IAS 16 en IAS 38 Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation: Deze aanpassingen hebben geen gevolgen voor BNG Bank.

- Amendments to IAS 16 en IAS 41 Agriculture: Bearer Plants: Deze aanpassingen zijn niet van toepassing op BNG Bank.
- IAS 27 Amendment Equity method in separate financial statement: Deze aanpassing geeft de mogelijkheid om investeringen in deelnemingen (dochtermaatschappijen, joint ventures en deelnemingen met invloed van betekenis) in de enkelvoudige jaarrekening te waarderen op kostprijs of volgens de equity-methode zoals uiteengezet in IAS 28. BNG Bank paste tot en met 2015 de kostprijsmethode toe. Dit leidde tot een verschil in het eigen vermogen en resultaat ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. BNG Bank past vanaf 1 januari 2016 de equity-methode bij de waardering van deelnemingen. Dit heeft gevolgen voor het vermogen en balans-totaal in de enkelvoudige jaarrekening van de bank waarmee het verschil met het geconsolideerde vermogen en resultaat is verdwenen. De enkelvoudige halfjaarcijfers worden niet gepresenteerd in dit Halfjaarbericht.
- Amendments to IFRS 11 Accounting for acquisitions of interests in joint operations: Deze aanpassingen hebben geen gevolgen voor BNG Bank.
- Improvements to IFRSs 2012-2014 cycle: Deze verbeteringen, met retrospectieve toepassing, hebben betrekking op de standaarden IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 en IAS 34. Ze hebben zeer beperkte gevolgen voor het vermogen en de toelichtingen in het halfjaarbericht en de jaarrekening van BNG Bank.

NIET-TOEGEPASTE EU-RICHTLIJNEN EFFECTIEF OP OF NA 1 JANUARI 2016

BNG Bank maakt geen gebruik van de mogelijkheid om door de IASB uitgegeven nieuwe of aangepaste standaarden en interpretaties vroegtijdig toe te passen, waarbij toepassing verplicht is in boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016 en relevant zijn voor BNG Bank, indien die niet zijn aanvaard door de EU. Vervroegde toepassing van voor BNG Bank relevante onderstaande nieuwe of gewijzigde standaarden, interpretaties en verbeteringen zou in het halfjaarbericht 2016 mogelijk tot significante aanpassingen hebben geleid op de waarderingen, resultaatbepalingen en toelichtingen van de bank. Indien een nieuwe of aangepaste standaard, interpretatie of verbetering geheel niet van toepassing is of geen gevolgen heeft voor het vermogen, het resultaat of de toelichtingen van de bank is verder geen toelichting gegeven en alleen de ingangsdatum benoemd.

- Amendments to IAS 7 Disclosure Initiative: Deze aanpassingen gaan prospectief in per 1 januari 2017 en eisen aanvullende toelichtingen op het kasstroomoverzicht voor verplichtingen die voortvloeien uit financieringsactiviteiten. Deze standaard zal invloed hebben op de toelichtingen van BNG Bank.
- Amendments to IAS 12 Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses: Deze aanpassingen gaan

retrospectief in per 1 januari 2017 en heeft betrekking op actieve belastinglatenties uit hoofde van compensabele ongerealiseerde verliezen met toekomstige belastbare winsten. De bank heeft geen compensabele verliezen. Deze standaard heeft geen impact op BNG Bank.

- Amendments to IFRS 10, IFRS 12 and IAS 28 Investment entities Applying the Consolidation Exception: Deze aanpassingen gaan retrospectief in per 1 januari 2016 en zijn niet van toepassing op BNG Bank.
- Amendments to IFRS 10 and IAS 28 Sale or Contribution of assets between an investor and its associate or joint venture: Deze aanpassingen geven aan hoe een aandeel in een deelneming of joint venture gewaardeerd moet worden (i.c. reële waarde) indien er sprake is van deconsolidatie van een dochteronderneming. De ingangsdatum van 1 januari 2016 is uitgesteld. Deze aanpassingen zijn na ingangsdatum prospectief van toepassing op BNG Bank indien de bank besluit tot gedeeltelijke verkoop van haar aandelen in de dochterondernemingen.
- IFRS 9 and Amendments to IFRS 7: IFRS 9 gaat de standaard IAS 39 'Financial Instruments' bijna volledig vervangen afgezien van het onderdeel macro hedge accounting. De standaard dient deels retrospectief en deels prospectief toegepast te worden. De standaard zal per 1 januari 2018 effectief worden. Als gevolg van de wijzigingen is een aantal nieuwe bepalingen en tekstuele wijzigingen in de toelichtingsvereisten (IFRS 7) doorgevoerd. Op grond van de definitieve regelgeving verwacht BNG Bank ook onder IFRS 9 het overgrote deel van haar activa tegen geamortiseerde kostprijs te kunnen waarderen en hiermee volatiliteit in de winst-en-verliesrekening te kunnen voorkomen. De aanpassingen in de regelgeving met betrekking tot hedge accounting – de boekhoudkundige verwerking van ingedekte risicoposities – zullen naar verwachting beperkte gevolgen hebben op de resultaten van de bank. Het voorstel over bijzondere waardevermindering (impairment) heeft mogelijk grotere implicaties. De debiteurenvoorziening zal naar verwachting hoger uitkomen omdat leningen waarop nog geen daadwerkelijke verliezen zijn geleden maar waarvan het risico wel sterk is toegenomen, zwaarder gaan meetellen in de debiteurenvoorziening. Daarnaast dienen de financiële activa voor verkoop beschikbaar waarvoor geen sprake is van een individuele bijzondere waardevermindering, in tegenstelling tot de huidige voorschriften, in de berekening van de voorziening opgenomen te worden.
- IFRS 14 Regulatory Deferral Accounts: Deze aanpassingen gelden voor First Time Adopters en gaan prospectief in per 1 januari 2016. De standaard is niet van toepassing op BNG Bank.
- IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers and Clarification to IFRS 15: IFRS 15 vervangt een aantal standaarden en interpretaties met betrekking tot opbrengstverantwoording en is van toepassing op contracten met klanten die niet onder IAS 17, IAS 39 of IFRS 9, IFRS 4, IFRS 10, IFRS 11, IAS 27 en IAS 28 vallen. In april 2016

een additionele standaard gepubliceerd ter verduidelijking van de IFRS 15 standaard. Deze standaarden zullen per 1 januari 2018 effectief worden. BNG Bank onderzoekt momenteel welke soorten ontvangen provisies voldoen aan deze nieuwe standaard. De gevolgen voor het resultaat, het vermogen en de toelichtingen van BNG Bank zullen naar verwachting beperkt zijn.

- IFRS 16 Leases: De IASB heeft in januari 2016 een nieuwe standaard gepubliceerd. Deze standaard vervangt de IAS 17 ‘Leases’ standaard, IFRIC 4, SIC-15 en SIC-27 en gaat prospectief in per 1 januari 2019. De standaard introduceert een nieuwe lease framework: zowel lessee als lessor dienen alle activa en verplichtingen uit het leasecontract te verantwoorden. BNG Bank sluit jaarlijks enkele operationele leasecontracten af. Deze standaard heeft beperkte gevolgen voor BNG Bank.

GESEGMENTEERDE INFORMATIE

IFRS 8 ‘Operating segments’ schrijft voor dat segmentering afhankelijk is van de wijze van sturing van de organisatie. De Raad van Bestuur maakt bij de inzet van middelen en rendementsmeting geen onderscheid naar meerdere segmenten. In het halfjaarbericht is derhalve geen gesegmenteerde informatie opgenomen.

DIVIDEND

Het over het boekjaar 2015 voorgestelde dividend van EUR 57 miljoen is na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in het eerste halfjaar van 2016 uitgekeerd aan de aandeelhouders. Daarnaast is EUR 7 miljoen dividend uitgekeerd aan de houders van het hybride kapitaal. Deze uitkering is aftrekbaar voor vennootschapsbelasting. De netto impact op het vermogen bedraagt EUR 5 miljoen negatief. BNG Bank zal over het resultaat over het eerste halfjaar van 2016 geen tussentijds dividend uitkeren.

1

SCHULDBEWIJZEN

Als onderdeel van haar langlopende financiering heeft BNG Bank in het eerste halfjaar van 2016 EUR 12,6 miljard (eerste halfjaar 2015: EUR 8,9 miljard) aan langlopende schuldbewijzen uitgegeven. In de verslagperiode is EUR 7,6 miljard (eerste halfjaar 2015: EUR 9,4 miljard) aan langlopende schuldbewijzen afgelost. De toename van de post schuldbewijzen met EUR 7,0 miljard tot EUR 117,1 miljard wordt verklaard door de daling van de langlopende rentetarieven, het saldo van aangetrokken en afgeloste langlopende funding en de toename van het gebruik van kortlopende funding.

2

RESULTAAT FINANCIËLE TRANSACTIES

	EERSTE HALFJAAR 2016	EERSTE HALFJAAR 2015
MARKTWAARDEVERANDERING FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT ALS GEVOLG VAN VERANDERINGEN IN KREDIET- EN LIQUDITEITSOPSLAGEN, WAARVAN:		
– Rentedragende waardepapieren	-20	-14
– Gestructureerde leningen	-8	15
	-28	1
RESULTAAT HEDGE ACCOUNTING		
– Financiële activa betrokken in hedge accounting	6.066	-3.194
– Financiële passiva betrokken in hedge accounting	-967	-2.941
– Derivaten betrokken in hedge accounting	-5.069	6.146
	30	11
Mutatie tegenpartij kredietrisico derivaten (CVA/DVA)	-39	10
Gerealiseerde verkoop- en afkoopresultaten	51	28
Overige marktwaardeveranderingen	-42	32
TOTAAL	-28	82

Het resultaat financiële transacties is in de verslagperiode negatief beïnvloed door ongerealiseerde resultaten, vooral als gevolg van toegenomen krediet- en liquiditeitsopslagen van een beperkt aantal rentedragende waardepapieren in de post financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en de verdere daling van de lange rente, die tot uitdrukking komt in de toegenomen (negatieve) waarde van het kredietrisico in derivatentransacties en de overige marktwaardeveranderingen. In deze laatste categorie zijn ook opgenomen de, voor resultaten van de bank, ongunstige bewegingen van de USD/EUR en EUR/GBP cross currency basis spreads in de derivaten die niet betrokken zijn in hedge accounting.

Het resultaat financiële transacties is positief beïnvloed door:

- het resultaat hedge accounting, vooral door het bereiken van een (nog) hogere effectiviteit van relatief oude emissies in vreemde valuta inclusief betrokken derivaten en het uitlopen van deze transacties; en
- gerealiseerde resultaten op de verkoop van rentedragende waardepapieren; en
- overige gerealiseerde resultaten op voortijdige beëindiging van emissies van de bank op initiatief van de tegenpartij.

3

RESULTAAT UIT VERKOOP VAN ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

De verkoop van de aandelen van BNG Vermogensbeheer en het belang van de bank in het BNG Depositofonds is eind mei 2016 geëffectueerd. De verkoop van de aandelen heeft tot verlies van zeggenschap in BNG Vermogensbeheer geleid en deconsolidatie heeft plaatsgevonden. De aandelen zijn overgedragen aan de kopende partij en tegelijkertijd is het belang in het beleggingsfonds tegen de reële waarde overgedragen. Alle activa en passiva zijn van de geconsolideerde balans verwijderd en het resultaat uit deze verkoop is verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Het totale verkoopresultaat bedraagt ruim EUR 34 miljoen en bestaat hoofdzakelijk uit de vrijval van het in de herwaarderingsreserve opgenomen verschil tussen de reële waarde en de kostprijs van de participaties in het BNG Depositofonds.

4

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

	EERSTE HALFJAAR 2016	EERSTE HALFJAAR 2015
Dotatie aan voorziening voor oninbaarheid kredieten	1	2
Vrijval uit voorziening voor oninbaarheid kredieten	-	-4
Bijzondere waardeverminderingen financiële activa voor verkoop beschikbaar	-	63
Bijzondere waardeverminderingen deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	2	7
Bijzondere waardevermeerderingen deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	-1	-
TOTAAL	2	68

In het eerste halfjaar is de debiteurenvoorziening van de bank fractioneel verhoogd en hebben drie joint ventures van BNG Gebiedsontwikkeling een bijzondere waardevermindering ondergaan. Daartegenover is bij twee andere joint ventures van BNG Gebiedsontwikkeling de eerder toegepaste bijzondere waardevermindering gedeeltelijk teruggedraaid.

ONDERVERDELING FINANCIËLE INSTRUMENTEN NAAR CATEGORIEËN

	30-6-2016				
	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA AAN- GEMERKT ALS GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	TOTAAL
Kas en tegoeden bij de centrale banken	4.290				4.290
Bankiers	16.333				16.333
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat		3.012			3.012
Derivaten			17.581		17.581
Financiële activa voor verkoop beschikbaar				14.134	14.134
Kredieten	88.795				88.795
Waardeaanpassingen kredieten in portfolio hedge accounting	19.131				19.131
TOTAAL ACTIVA	128.549	3.012	17.581	14.134	163.276

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

					30-6-2016
	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA AAN- GEMERKT ALS GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	TOTAAL
Bankiers	3.440				3.440
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat		1.287			1.287
Derivaten			30.773		30.773
Schuldbewijzen	117.093				117.093
Toevertrouwde middelen	6.762				6.762
Achtergestelde schulden	31				31
TOTAAL PASSIVA	127.326	1.287	30.773	–	159.386

	31-12-2015				
	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA AAN- GEMERKT ALS GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	TOTAAL
Kas en tegoeden bij de centrale banken	3.175				3.175
Bankiers	10.540				10.540
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat		2.884			2.884
Derivaten			16.370		16.370
Financiële activa voor verkoop beschikbaar				13.459	13.459
Kredieten	89.366				89.366
Waardeaanpassingen kredieten in portfolio hedge accounting	13.559				13.559
TOTAAL ACTIVA	116.640	2.884	16.370	13.459	149.353

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina

31-12-2015

	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA TEGEN GEAMORTI- SEERDE KOSTPRIJS	FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA AAN- GEMERKT ALS GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	TOTAAL
Bankiers	2.968				2.968
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat		1.788			1.788
Derivaten			23.261		23.261
Schuldbewijzen	110.123				110.123
Toevertrouwde middelen	6.869				6.869
Achtergestelde schulden	31				31
TOTAAL PASSIVA	119.991	1.788	23.261	-	145.040

LANGLOPENDE UITZETTINGEN BUITENLAND

De volgende tabellen geven een overzicht van de langlopende uitzettingen in het buitenland. Derivatentransacties en kortgeldtransacties (waaronder voornamelijk cash collateral met banken) zijn hierin niet opgenomen. De getoonde bedragen betreffen de restant hoofdsommen in miljoenen euro's.

	30-6-2016						
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVESTMENT GRADE	TOTAAL NOMINALE WAARDE	TOTAAL BALANS- WAARDE
Supranationale instellingen	250	905				1.155	1.236
Multilaterale ontwikkelingsbanken	703					703	829
België	35	605	132	124		896	1.141
Duitsland	1.323	40				1.363	1.940
Finland		690				690	850
Frankrijk	357	1.041	100		76	1.574	2.057
Groot-Brittannië	339	353	283	162	98	1.235	1.852
Italië		30	45	243	61	379	493
Oostenrijk		604			125	729	907
Portugal			88	39	206	333	316
Spanje		465	401	751	163	1.780	1.862
TOTAAL	3.007	4.733	1.049	1.319	729	10.837	13.483

	31-12-2015						
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVESTMENT GRADE	TOTAAL NOMINALE WAARDE	TOTAAL BALANS- WAARDE
Supranationale instellingen	250	705				955	1.020
Multilaterale ontwikkelingsbanken	713					713	836
België	38	610	136	130		914	1.122
Duitsland	1.473	40				1.513	2.106
Finland	690					690	823
Frankrijk	199	1.050	47	50	77	1.423	1.777
Groot-Brittannië	618		323	192	90	1.223	1.694
Italië		49	46	247	62	404	506
Oostenrijk	817	19			125	961	1.093
Portugal			69	66	207	342	333
Spanje		281	703	821	240	2.045	2.128
TOTAAL	4.798	2.754	1.324	1.506	801	11.183	13.438

De resterende hoofdsom van het non-investment grade exposure bedraagt aan het einde van het eerste halfjaar EUR 729 miljoen. Dit bestaat voor EUR 475 miljoen uit rentedragende waardepapieren. Dit betreft een aantal uitzettingen in de landen Spanje, Portugal en Italië, die grotendeels geherclassificeerd zijn naar de balanspost Kredieten. Daarnaast heeft BNG Bank ook een investering in de entiteit HETA met een garantie van de Oostenrijkse deelstaat Karinthië. Deze investering heeft in 2015 een bijzondere waardevermindering ondergaan. De rest van het non-investment grade exposure (EUR 254 miljoen) bestaat uit een beperkt aantal kredieten, met name projectfinancieringen op het gebied van infrastructuur, onderwijs, energie en zorg in Frankrijk en Groot-Brittannië.

De verlaging van de ratings van zowel Oostenrijk, Finland als Groot-Brittannië is de belangrijkste oorzaak voor de significante verschuiving van exposure van ratingklasse AAA naar AA in het eerste halfjaar. Deze verschuiving is eveneens waarneembaar in het overzicht van de investeringen in rentedragende waardepapieren.

INVESTERINGEN IN RENTEDRAGENDE WAARDEPAPIEREN (RWP)

De RWP-portefeuille van BNG Bank wordt voornamelijk aangehouden ten behoeve van liquiditeitsmanagement en bestaat uit hoogwaardige obligaties, die grotendeels beleenbaar zijn bij de centrale bank. De totale RWP-portefeuille van BNG Bank kan worden onderverdeeld in een liquiditeitsportefeuille en een ALM-portefeuille (Asset & Liability Management). De liquiditeitsportefeuille bestaat uitsluitend uit goed verhandelbaar papier en is onderverdeeld naar de verschillende LCR-levels opgenomen in onderstaande tabel. De ALM-portefeuille is onderverdeeld naar het type papier. De ontwikkeling van de portefeuilles wordt maandelijks gerapporteerd en behandeld in het Investment Committee. Op basis van onder andere externe en deels ook interne ratings wordt de ontwikkeling op individuele basis gevolgd. Voor de kwalificerende securitisaties conform de Delegated Act wordt het due diligence beoordelingsproces doorlopen. Twee keer per jaar ondergaan de assets binnen deze portefeuilles een impairment analyse.

De hierna getoonde bedragen per ratingcategorie betreffen de restant hoofdsommen in miljoenen euro's. In de laatste kolom wordt bovendien de totale balanswaarde vermeld.

	30-6-2016						
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVESTMENT GRADE	TOTAAL NOMINALE WAARDE	TOTAAL BALANS- WAARDE
LIQUIDITEITS- PORTEFEUILLE							
Level I – Overheid/ Supranationaal	4.557	3.819		257	46	8.679	11.153
Level I B – Covered bonds	865	265				1.130	1.228
Level II A – Covered bonds		17	25			42	42
Level II A – Overheid/ Supranationaal		60		11		71	103
Level II B – Corporates			25			25	29
Level II B – RMBS	925	5				930	943
	6.347	4.166	50	268	46	10.877	13.498
ALM PORTEFEUILLE							
RMBS/CMBS	45	208	203	269	123	848	780
Covered bonds			160	410		570	666
ABS	110	3	198		61	372	374
NHG	648	113	281			1.042	1.029
Overig		348	456	134	245	1.183	1.771
	803	672	1.298	813	429	4.015	4.620
TOTAAL	7.150	4.838	1.348	1.081	475	14.892	18.118

	31-12-2015						
	AAA	AA	A	BBB	NON- INVESTMENT GRADE	TOTAAL NOMINALE WAARDE	TOTAAL BALANS- WAARDE
LIQUIDITEITS- PORTEFEUILLE							
Level I – Overheid/ Supranationaal	6.069	2.320		257	46	8.692	10.891
Level II A – Covered bonds Level II A – Overheid/ Supranationaal		68	177	13		177	189
Level II B – Covered bonds	664	105				769	851
Level II B – Corporates			65			65	70
Level II B – RMBS	762	9				771	781
	7.495	2.502	242	270	46	10.555	12.888
ALM PORTEFEUILLE							
RMBS/CMBS	51	177	216	340	202	986	938
Covered bonds		40	267	420		727	800
ABS	115	7	207		62	391	391
NHG	669	123	307			1.099	1.078
Overig	386	19	446	185	245	1.281	1.708
	1.221	366	1.443	945	509	4.484	4.915
TOTAAL	8.716	2.868	1.685	1.215	555	15.039	17.803

FORBORN EXPOSURES

Forbearance heeft betrekking op kredietovereenkomsten, waarvan de kredietvoorwaarden ten gunste van de debiteur zijn gewijzigd als gevolg van een ongunstige financiële positie van de debiteur, zodat deze aan zijn verplichtingen kan blijven voldoen. BNG Bank verstrekt zowel solvabiliteitsvrije als solvabiliteitsplichtige kredieten. Solvabiliteitsvrije kredieten worden geacht vrij te zijn van kredietrisico vanwege garantstellingen en zekerheden, of vanwege de status van de tegenpartij, zoals Nederlandse decentrale overheden. Bij solvabiliteitsplichtige kredieten is deze bescherming niet aanwezig. In onderstaande tabel zijn geen rentedragende waardepapieren opgenomen, omdat de bank de voorwaarden daarvan niet kan wijzigen.

	30-6-2016		
	EXPOSURE KREDIETEN EN OFF-BALANCE EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	VERDELING %	EXPOSURE VAN KREDIETEN MET FORBEARANCE
SOLVABILITEITSVRIJE KREDIETEN	90.396	88%	20
SOLVABILITEITSPLICHTIGE KREDIETEN			
INTERNE RATING:			
– 1 tot en met 11	10.989	11%	91
– 12 tot en met 13	557	1%	–
– 14 tot en met 17	296	0%	22
– 18 tot en met 19	58	0%	–
	11.900	12%	113
	102.236	100%	133

	31-12-2015		
	EXPOSURE KREDIETEN EN OFF-BALANCE EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	VERDELING %	EXPOSURE VAN KREDIETEN MET FORBEARANCE
SOLVABILITEITSVRIJE KREDIETEN	88.971	88%	20
SOLVABILITEITSPLICHTIGE KREDIETEN			
INTERNE RATING:			
– 1 tot en met 11	11.737	12%	101
– 12 tot en met 13	520	0%	6
– 14 tot en met 17	313	0%	9
– 18 tot en met 19	83	0%	0
	12.653	12%	116
	101.624	100%	136

De kredietovereenkomsten waarvan de contractvoorwaarden zijn gewijzigd als gevolg van een ongunstige financiële positie van de debiteur bedragen medio 2016 EUR 133 miljoen (ultimo 2015: EUR 136 miljoen). Het aandeel in de totale kredietportefeuille is 0,1% (ultimo 2015: 0,1%) en heeft betrekking op 7 debiteuren (ultimo 2015: 7 debiteuren).

NON-PERFORMING EN IMPAIRED EXPOSURES

Non-performing exposures betreffen exposures:

- waarvan contractvoorwaarden zijn geschonden door de debiteur (bijvoorbeeld betalingsachterstanden ('past due') van meer dan 90 dagen); en/of
- waarvoor de verwachting bestaat dat de debiteur niet (volledig) aan zijn toekomstige betalingsverplichting kan blijven voldoen ('unlikely to pay'); en/of
- waarvoor een individuele voorziening is getroffen.

Onder 'past due' wordt verstaan de betalingsachterstand die begint op het moment waarop de debiteur niet (volledig) aan zijn contractuele betalingsverplichtingen heeft voldaan.

Impaired exposures betreffen exposures die een individuele bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Exposures die voorzien zijn via de IBNR-voorziening worden niet als impaired exposures aangemerkt.

Onderstaande tabellen geven inzicht in de totale exposure aan kredieten en rentedragende waardepapieren, waarbij is aangegeven welk deel hiervan als non-performing respectievelijk impaired exposure is aangemerkt.

	30-6-2016					
	KREDIETEN EN OFF-BALANCE EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	WAARVAN NON- PERFORMING EXPOSURES	WAARVAN IMPAIRED EXPOSURES	RENTE- DRAGENDE WAARDE- PAPIEREN	WAARVAN NON- PERFORMING EXPOSURES	WAARVAN IMPAIRED EXPOSURES
Bankiers	15			338		
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	958			2.054		
Financiële activa voor verkoop beschikbaar				14.110	108	108
Kredieten	87.229	108	67	1.616	17	17
TOTAAL BALANSWAARDE	88.202	108	67	18.118	125	125
Voorwaardelijke schulden	90					
Onherroepelijke faciliteiten	6.766					
Herroepelijke faciliteiten	7.178					
TOTAAL EXPOSURE	102.236	108	67	18.118	125	125

	31-12-2015					
	KREDIETEN EN OFF-BALANCE EXCLUSIEF DEBITEUREN- VOORZIENING	WAARVAN NON- PERFORMING EXPOSURES	WAARVAN IMPAIRED EXPOSURES	RENTE- DRAGENDE WAARDE- PAPIEREN	WAARVAN NON- PERFORMING EXPOSURES	WAARVAN IMPAIRED EXPOSURES
Bankiers				485	0	0
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	885			1.999	0	0
Financiële activa voor verkoop beschikbaar				13.435	85	85
Kredieten	87.531	127	67	1.884	18	18
TOTAAL BALANSWAARDE	88.416	127	67	17.803	103	103
Voorwaardelijke schulden	99					
Onherroepelijke faciliteiten	6.415					
Herroepelijke faciliteiten	6.694					
TOTAAL EXPOSURE	101.624	127	67	17.803	103	103

Het verloop van de kredietverlening aan debiteuren met non-performing exposures is in onderstaande tabel weergegeven.

	EERSTE HALFJAAR 2016	2015
BEGINSTAND	127	115
Non-performing exposure waar geen individuele voorziening voor nodig is	0	50
Non-performing exposure en individueel voorzien	0	0
Aflossingen op afwikkeling van non-performing exposure	-4	-38
Verschuiving van non-performing naar performing exposure	-15	0
EINDSTAND	108	127

De verschuiving van non-performing naar performing exposure in het eerste halfjaar van 2016 heeft twee oorzaken. Allereerst is het exposure van één non-performing relatie onder garantie van lagere overheden gekomen, waarop dit exposure weer als performing is aangemerkt. Daarnaast is de rating van een andere relatie dusdanig verbeterd dat deze niet langer als non-performing wordt aangemerkt.

Verder is het non-performing exposure afgenomen door (reguliere) aflossingen. In het eerste halfjaar zijn er geen non-performing relaties bijgekomen, waardoor het aantal relaties met non-performing exposure per saldo met 2 is afgenomen.

VOORZIENINGENBELEID KREDIETEN

BNG Bank kent een aantal triggers die leiden tot de beoordeling of een individuele kredietvoorziening noodzakelijk is:

- een interne rating van 14 of hoger; of
- een betalingsachterstand en/of schending van contractvoorwaarden van meer dan 90 dagen ('default') en/of de debiteur naar verwachting niet meer aan zijn betalingsverplichtingen zal voldoen ('unlikely to pay').

De individuele voorziening heeft alleen betrekking op de solvabiliteitsplichtige kredieten. Solvabiliteitsvrije kredieten worden geacht vrij te zijn van kredietrisico vanwege garantstellingen en zekerheden of vanwege de status van de tegenpartij, zoals Nederlandse decentrale overheden. Daarnaast kent de bank een collectieve voorziening op basis van een zogeheten ‘Incurred But Not Reported’ (IBNR) model. Dit model berekent voor solvabiliteitsplichtige kredieten een voorziening op basis van onder meer exposure en rating van de debiteur. Ten slotte wordt voor kredieten die als gevolg van een garantie door een decentrale overheid solvabiliteitsvrij zijn, een voorziening bepaald op basis van een opslag voor operationeel risico.

OUDERDOMSANALYSE REEDS VERVALLEN FINANCIËLE ACTIVA (KREDIETEN) ZONDER INDIVIDUELE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING

	30-6-2016	31-12-2015
Minder dan 31 dagen	0	1
31 tot en met 60 dagen	0	0
61 tot en met 90 dagen	0	0
Meer dan 90 dagen	1	1
EINDSTAND	1	2

SALDERING VAN FINANCIËLE ACTIVA EN FINANCIËLE PASSIVA (DERIVATEN)

BNG Bank heeft voor derivatentransacties netting- en onderpandovereenkomsten gesloten met tegenpartijen. Deze overeenkomsten komen echter niet in aanmerking voor balanssaldering. Onderstaande tabel geeft de posities weer indien deze overeenkomsten wel zouden voldoen aan de voorwaarden van balanssaldering en indien rekening wordt gehouden met onderpandovereenkomsten.

	30-6-2016		
	DERIVATEN ACTIEF	DERIVATEN PASSIEF	NETTO
Bruto waarde van financiële activa en passiva voor saldering	17.581	30.773	-13.192
Bruto waarde van te salderen financiële activa en passiva	-	-	-
BALANSWAARDE FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA (NA SALDERING)	17.581	30.773	-13.192
Waarde financieel verrekeningsinstrument welke voor saldering niet voldoet aan IAS32 (Netting derivaten met dezelfde tegenpartij)	14.488	14.488	-
EXPOSURE VOOR COLLATERAL	3.093	16.285	-13.192
Waarde financieel onderpand welke voor saldering niet voldoet aan IAS32	1.626	16.098	-14.472
NETTO EXPOSURE	1.467	187	1.280

	31-12-2015		
	DERIVATEN ACTIEF	DERIVATEN PASSIEF	NETTO
Bruto waarde van financiële activa en passiva voor saldering	16.370	23.261	-6.891
Bruto waarde van te salderen financiële activa en passiva	-	-	-
BALANSWAARDE FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA (NA SALDERING)	16.370	23.261	-6.891
Waarde financieel verrekeningsinstrument welke voor saldering niet voldoet aan IAS32 (Netting derivaten met dezelfde tegenpartij)	13.347	13.347	-
EXPOSURE VOOR COLLATERAL	3.023	9.914	-6.891
Waarde financieel onderpand welke voor saldering niet voldoet aan IAS32	1.761	10.041	-8.280
NETTO EXPOSURE	1.262	-127	1.389

REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De reële waarde is de prijs (ongecorrigeerd voor transactiekosten) die, ongeacht de intentie of de mogelijkheid, zou worden ontvangen indien een actief wordt verkocht of de prijs die zou worden betaald indien een passief wordt overgedragen in een ordelijke transactie tussen marktdeelnemers per waardingsdatum onder de geldende marktcondities. Uitgangspunt is dat de waardering vanuit het perspectief van marktpartijen moet worden gezien, waarbij alleen specifieke kenmerken en beperkingen van het financieel instrument meegenomen worden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen drie 'levels' van reële waarde waarbij de aard en de mate van significantie van de inputfactoren op de totale waardering een doorslaggevende rol spelen voor de juiste classificatie in de hiërarchie.

REËLE WAARDE HIËRARCHIE

- **LEVEL 1:** waardering op basis van (ongecorrigeerde) gequoteerde marktprijzen van het instrument zelf, en indien niet beschikbaar van identieke instrumenten, in een actieve markt. Een financieel instrument wordt beschouwd als genoteerd in een actieve markt als de genoteerde prijs regelmatig beschikbaar is en als deze prijzen de actuele en regelmatig voorkomende ‘at arm’s length’ markttransacties weergeven. De gequoteerde marktprijzen voor financiële activa en passiva zijn gebaseerd op middenkoersen.
- **LEVEL 2:** waardering op basis van een waarderingstechniek gebruik makend van direct of indirect in de markt openbaar waarneembare inputdata, niet zijnde gequoteerde marktprijzen zoals bij level 1. In deze categorie zijn instrumenten begrepen met een waardering die gebruik maakt van genoteerde prijzen in actieve markt voor vergelijkbare instrumenten, genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare instrumenten in markten die beschouwd worden als minder dan actief of andere waarderingstechnieken waarbij alle significante inputvariabelen direct of indirect waarneembaar zijn uit de marktdata.
- **LEVEL 3:** waardering op basis van een waarderingstechniek met significant gebruik makend van niet in de markt openbaar waarneembare inputdata. In deze categorie zijn instrumenten begrepen met een waarderingstechniek die gebruik maakt van inputvariabelen die niet gebaseerd zijn op in de markt openbaar waarneembare data en waarbij de niet openbaar waarneembare marktdata een significante invloed hebben op de waardering van het instrument. Deze categorie behelst ook de instrumenten die gewaardeerd zijn op genoteerde prijzen voor vergelijkbare instrumenten waarbij significante niet openbaar waarneembare aanpassingen of (management)-veronderstellingen noodzakelijk zijn om het verschil tussen de instrumenten tot uitdrukking te brengen.

BNG Bank maakt waar mogelijk gebruik van gequoteerde marktprijzen (level 1). Deze zijn voor financiële activa gebaseerd op biedkoersen en voor financiële passiva op laatkoersen. Het is toegestaan om middenkoersen te hanteren indien het marktrisico van de financiële activa en passiva ge-offset wordt. BNG Bank hanteert voor haar waardering middenkoersen.

In veel gevallen is de bank bij haar debiteuren aangewezen op theoretische waardering (level 2). In dat geval wordt de reële waarde bepaald op basis van in de financiële sector gebruikelijke waarderingsmodellen en technieken, veelal modellen gebaseerd op netto-contante waardeberekening en optie-prijsmodellen. Input voor deze modellen is gebaseerd op direct of indirecte objectief waarneembare inputdata zoals marktprijzen, forward pricing, markt-

conforme yieldcurves voor discounting, correlaties, volatiliteiten, cross currency basisspreads, kredietwaardigheid van tegenpartijen en andere factoren, schattingen en veronderstellingen die marktpartijen zouden gebruiken om de prijs te bepalen. Ten behoeve van de bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten, waarbij sprake is van krediet- en liquiditeitsrisico en theoretische waardering noodzakelijk is, maakt de bank gebruik van zogeheten spreadcurves. Deze spreadcurves worden geconstrueerd op basis van de relevante rentecurve en een opslag voor krediet- en liquiditeitsrisico. De kredietopslag is afhankelijk van de kredietwaardigheid van de debiteur, rekening houdend met verkregen zekerheden, garantiestellingen en looptijd van het financieel instrument. De liquiditeitsopslag is afhankelijk van de mate van verhandelbaarheid van het instrument. Minimaal één keer per kwartaal wordt het risicoprofiel van individuele klanten en financiële instrumenten beoordeeld. Indien noodzakelijk wordt de opslag voor kredietrisico aangepast.

In een beperkt aantal gevallen is de waardering van financiële instrumenten van de bank significant gebaseerd op niet in de markt openbaar waarneembare inputdata en managementinschattingen (level 3).

Vanaf 2012 wordt voor interest rate swaps waarbij de bank met solvabiliteitsplichtige klanten geen overeenkomst heeft tot het dagelijks uitwisselen van onderpand een 'Credit Valuation Adjustment (CVA)' voor het kredietrisico van de tegenpartij meegenomen in de berekening van reële waarde. Naar aanleiding van gewijzigde marktusance zijn in 2014 verbeteringen doorgevoerd. In de bepaling van de reële waarde van derivatentransacties wordt de CVA voor alle derivatentransacties met alle klanten en financiële tegenpartijen waarbij de bank met de tegenpartij geen overeenkomst heeft tot dagelijkse uitwisseling van onderpand meegenomen. Ook ingeval de bank met een tegenpartij een overeenkomst heeft tot dagelijkse uitwisseling van onderpand maar deze als niet voldoende sterk wordt beschouwd, wordt de CVA voor alle derivatentransacties met deze klant of financiële tegenpartij meegenomen in de bepaling van de reële waarde. Tevens neemt de bank aanpassingen op voor het eigen kredietrisico, de 'Debit Valuation Adjustment (DVA)', in de reële waarde van derivatentransacties met klanten en financiële tegenpartijen waarbij de bank geen (voldoende sterke) overeenkomst heeft tot dagelijkse uitwisseling van onderpand.

De bank heeft de opslag boven swapcurve voor het eigen kredietrisico, de 'Own Credit Adjustment (OCA)', voor instrumenten in Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat op grond van haar kredietwaardigheid consequent op nihil vastgesteld.

Voor zover financiële instrumenten het karakter hebben van een termijncontract, wordt gebruik gemaakt van officiële termijnprijzen waaronder forward-rentecurves en termijnvalutakoersen. In het geval van complexe instrumenten worden de samenstellende delen van het instrument separaat gewaardeerd op basis van de hiervoor genoemde technieken en modellen. De reële waarde van het gehele instrument wordt bepaald als de som van de reële waardes van de samenstellende delen. BNG Bank heeft alleen recurring reële waarden, die op on-going basis worden bepaald ter verwerking in de financiële positie aan het eind van elke rapportageperiode.

	30-6-2016		31-12-2015	
	BALANS- WAARDE	REËLE WAARDE	BALANS- WAARDE	REËLE WAARDE
Kas en tegoeden bij de centrale banken	4.290	4.290	3.175	3.175
Bankiers	16.333	16.340	10.540	10.551
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	3.012	3.012	2.884	2.884
Derivaten	17.581	17.581	16.370	16.370
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	14.134	14.134	13.459	13.459
Kredieten	88.795	108.518	89.366	103.800
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	144.145	163.875	135.794	150.239
Bankiers	3.440	3.439	2.968	2.968
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	1.287	1.287	1.788	1.788
Derivaten	30.773	30.773	23.261	23.261
Schuldbewijzen	117.093	117.331	110.123	110.012
Toevertrouwde middelen	6.762	7.074	6.869	7.152
Achtergestelde schulden	31	49	31	47
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	159.386	159.953	145.040	145.228

De hiërarchische indeling wordt bij het afsluiten van een transactie bepaald op basis van de relevante kenmerken van waardering waarbij de aard en de mate van significantie van de inputfactoren op de totale waardering een doorslaggevende rol spelen voor de juiste classificatie. Indeling onder één van de drie levels dient te geschieden op basis van het laagste inputniveau welke significant is voor de reële waarde in het geheel van de transactie. Significantie wordt beoordeeld door de invloed van niet-waarneembare inputfactoren op de uitkomst van de totale waardering te bepalen, rekening houdend met de range aan mogelijke alternatieve aannames voor de betreffende niet-waarneembare inputfactoren. Per kwartaal wordt de indeling naar hiërarchie per transactie beoordeeld en indien noodzakelijk aangepast.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde wordt bepaald van transacties die op reële waarde zijn gewaardeerd in de balans op basis van hiërarchische indeling zoals BNG Bank dit in haar waarderingsproces heeft geborgd.

	30-6-2016			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	341	2.051	620	3.012
Derivaten	–	17.560	21	17.581
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	12.011	2.099	24	14.134
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	12.352	21.710	665	34.727
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	–	1.287	–	1.287
Derivaten	–	30.743	30	30.773
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	–	32.030	30	32.060

	31-12-2015			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	335	1.923	626	2.884
Derivaten	–	16.335	35	16.370
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	11.124	2.267	68	13.459
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	11.459	20.525	729	32.713
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	–	1.788	–	1.788
Derivaten	–	23.217	44	23.261
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	–	25.005	44	25.049

BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN IN REËLE WAARDE VAN LEVEL 3 POSTEN

	EERSTE HALFJAAR 2016			
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN (ACTIVA)	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	DERIVATEN (PASSIVA)
BEGINSTAND	626	35	68	44
Resultaten via de winst-en-verliesrekening				
– Renteresultaat	5	11	0	12
– Ongerealiseerd resultaat financiële transacties	8	-25	0	-25
– Gerealiseerd resultaat financiële transacties	0	0	0	0
	13	-14	0	-13
Ongerealiseerde waardeverandering via de herwaarderingsreserve	–	–	0	–
Investerings	0	0	0	0
Kasstromen	-19	0	0	-1
Naar Level 2	0	0	-44	0
Van Level 2	0	0	0	0
Derivaten van actief naar passief en vice versa	–	0	–	0
EINDSTAND	620	21	24	30

	2015			
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT	DERIVATEN (ACTIVA)	FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR	DERIVATEN (PASSIVA)
BEGINSTAND	844	40	66	51
Resultaten via de winst-en-verliesrekening				
– Renteresultaat	9	2	0	3
– Ongerealiseerd resultaat financiële transacties	-6	-9	0	-10
– Gerealiseerd resultaat financiële transacties	3	0	0	0
	6	-7	0	-7
Ongerealiseerde waardeverandering via de herwaarderingsreserve	-	-	2	0
Investeringen	0	2	0	0
Kasstromen	-57	0	0	0
Naar Level 2	-167	0	0	0
Van Level 2	0	0	0	0
Derivaten van actief naar passief en vice versa	-	0	-	0
EINDSTAND	626	35	68	44

De level 3-posten betreffen voornamelijk gestructureerde rentedragende waardepapieren waarin nagenoeg geen handel plaatsvindt. Door het ontbreken hiervan zijn de in de markt openbaar beschikbare data voor soortgelijk papier niet volledig representatief voor de huidige reële waarde. De reële waarde van deze transacties wordt daarom bepaald op basis van openbare marktdata die worden aangepast met behulp van significante niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen.

Uit de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar is een Portugese investering geherclassificeerd door verbeterde beschikbaarheid van waarneembare inputfactoren. De investering van EUR 44 miljoen is van level 3 naar 2 geherclassificeerd.

NIET IN DE MARKT OPENBAAR WAARNEEMBARE INPUTVARIABLEN

Voor de bepaling van de reële waarde van de level 3 activa en passiva hanteert BNG Bank onderstaande significante, niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen.

KREDIETEN

Ten behoeve van de bepaling van de opslag van een drietal geherclassificeerde rentedragende waardepapieren met een monoliner garantie is gebruik gemaakt van de volgende niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen:

- recovery rates met betrekking tot betreffende debiteuren (0,4) en de relevante monoline verzekeraars (0,3);
- een correlatiefactor tussen de debiteur en de monoline verzekeraar (0,9).

FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE

Ten behoeve van de bepaling van de opslag van een drietal inflatiegerelateerde rentedragende waardepapieren met een monoliner garantie is gebruik gemaakt van de volgende niet in de markt openbaar waarneembare inputvariabelen:

- recovery rates met betrekking tot betreffende debiteuren (0,4) en de relevante monoline verzekeraars (0,3);
- een correlatiefactor tussen de debiteur en de monoline verzekeraar (0,2).

Ten behoeve van de waardering van een RMBS-transactie met NHG-garantie en een Portugese debiteur zijn, naar aanleiding van het ontbreken van openbare marktinformatie, specifieke liquiditeitsopslagen toegepast bij de bepaling van de individuele spreadcurves.

FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR

Ten behoeve van een viertal ABS-transacties zijn bij de bepaling van de individuele spreadcurves specifieke liquiditeitsopslagen toegepast als gevolg van het ontbreken van openbare marktinformatie. Bij de bepaling van de marktwaarde van een infrastructuurfonds is de koers afgeleid van de net asset value van het fonds (131%).

SENSITIVITEIT VAN DE REËLE WAARDE VAN LEVEL 3 ACTIVA EN PASSIVA BIJ EEN MUTATIE VAN SIGNIFICANTE INPUTFACTOREN

In de sensitiviteitsanalyse worden de componenten rente, inflatie en liquiditeits- en kredietopslagen separaat en gecorreleerd weergegeven. In onderstaande tabel wordt de sensitiviteit weergegeven van de level 3 activa bij een separate mutatie van deze significante inputfactoren. Hoewel er geen directe afhankelijkheden bestaan tussen deze inputfactoren is vervolgens de sensitiviteit van de instrumenten bij een gelijke beweging van deze drie inputfactoren weergegeven.

EFFECT BALANSWAARDE BIJ MUTATIE VAN BETREFFENDE INPUTFACTOREN

	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT		DERIVATEN (ACTIVA)		FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR		DERIVATEN (PASSIVA)		TOTAAL (NETTO)	
BALANSWAARDE	620	626	21	35	24	68	-30	-44	635	685
RENTE										
+10 basispunten	-7	-7	-5	-1	0	0	0	0	-12	-8
-10 basispunten	7	7	5	1	0	0	0	0	12	8
+100 basispunten	-61	-57	-51	-4	0	0	-1	-6	-112	-67
-100 basispunten	83	77	54	26	0	0	0	1	137	104
INFLATIE										
+10 basispunten	7	7	0	0	0	0	0	0	7	7
-10 basispunten	-7	-6	0	0	0	0	0	0	-7	-6
+100 basispunten	83	77	0	0	0	0	0	0	83	77
-100 basispunten	-61	-56	0	0	0	0	0	0	-61	-56

Vervolg zie volgende pagina

Vervolg van vorige pagina	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015	30-6- 2016	31-12- 2015
	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE VIA HET RESULTAAT				FINANCIËLE ACTIVA VOOR VERKOOP BESCHIKBAAR				DERIVATEN (PASSIVA) TOTAAL (NETTO)	
KREDIET- EN LIQUIDITEITSOPSLAG										
+10 basispunten	-9	-9	2	5	0	0	1	0	-6	-4
-10 basispunten	9	9	-1	-5	0	0	-1	0	7	4
+100 basispunten	-78	-75	27	55	0	-3	7	1	-45	-22
-100 basispunten	103	98	-9	-33	0	3	-11	-7	83	61
TOTAAL SIGNIFICANTE INPUTFACTOREN										
+10 basispunten	-9	-8	-4	4	0	0	1	0	-12	-4
-10 basispunten	9	9	4	-3	0	0	-1	-1	12	5
+100 basispunten	-77	-74	-25	52	0	-2	6	1	-95	-23
-100 basispunten	105	101	47	13	0	3	-12	-19	140	98

BNG Bank dekt nagenoeg alle renterisico's in met behulp van swaps. Veranderingen in de reële waarde van rente-dragende waardepapieren als gevolg van een verandering van de rentecurve alleen, hebben daarom een beperkt effect op het resultaat en het vermogen van de bank. De gevoeligheid voor rentebewegingen en waardeveranderingen van de rentedragende waardepapieren en leningen met een inflatiecomponent is af gaan wijken van de daarbij afgesloten swaps waarmee valuta, rente- en inflatierisico's zijn afgedekt. Deze gevoeligheid is mede door het gebruik van OIS-discounting voor swaps (met dagelijkse uitwisseling van onderpandverplichtingen) niet langer perfect tegengesteld. Aan het einde van de looptijd van de activa en de daarbij behorende swaps zullen de marktwaardeveranderingen als gevolg van deze effecten tenderen naar nihil, mits alle partijen aan de betalingsverplichtingen voldoen.

tingen hebben voldaan. Rentebewegingen door wijzigende krediet- of liquiditeitsopslagen ten slotte hebben wel directe gevolgen voor het resultaat en het vermogen.

Een groot deel van de activa (EUR 327 miljoen) in level 3 bestaat uit zogenaamde inflation-linked bonds waarbij het renterisico en het inflatierisico zijn afgedekt door middel van swaps. Het default risico van deze transacties is bij aankoop verzekerd door middel van een garantie van een zogenaamde monoline verzekeraar. Indien de waarde van deze garanties op nihil wordt gesteld, zou dit medio 2016 een negatief ongerealiseerd effect op het resultaat financiële transacties hebben gehad van circa EUR 47 miljoen (ultimo 2015: EUR 33 miljoen negatief).

REËLE WAARDE HIËRARCHIE AMORTISED COST TRANSACTIES

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde is bepaald van transacties die tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd in de balans op basis van eerdergenoemde hiërarchie.

	30-6-2016			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Kas en tegoeden bij de centrale banken	4.290	–	–	4.290
Bankiers	332	15.997	11	16.340
Kredieten	1.164	99.689	7.665	108.518
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	5.786	115.686	7.676	129.148
Bankiers	–	3.439	–	3.439
Schuldbewijzen	85.082	30.909	1.340	117.331
Toevertrouwde middelen	2.178	117	4.779	7.074
Achtergestelde schulden	–	–	49	49
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	87.260	34.465	6.168	127.893

	31-12-2015			
	LEVEL 1	LEVEL 2	LEVEL 3	TOTAAL
Kas en tegoeden bij de centrale banken	3.175	–	–	3.175
Bankiers	381	10.158	12	10.551
Kredieten	1.827	94.513	7.460	103.800
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	5.383	104.671	7.472	117.526
Bankiers	2	2.966	–	2.968
Schuldbewijzen	81.343	27.327	1.342	110.012
Toevertrouwde middelen	2.280	75	4.797	7.152
Achtergestelde schulden	–	–	47	47
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA	83.625	30.368	6.186	120.179

De financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs opgenomen onder level 3 hebben hoofdzakelijk betrekking op solvabiliteitsplichtige kredietverlening aan statutaire marktpartijen van BNG Bank. Tevens is daarin opgenomen de reële waarde van de sinds 2008 naar de post Kredieten geherclassificeerde activa afkomstig uit de balanspost financiële activa voor verkoop beschikbaar voor zover herwaardering geschiedt met niet in de markt openbaar waarneembare data.

Kredietverlening aan statutaire tegenpartijen onder garantie van de overheid is opgenomen onder level 2 uit hoofde van de sterke correlatie met obligaties uitgegeven door de Nederlandse Staat.

De financiële passiva tegen geamortiseerde kostprijs die zijn opgenomen onder level 1 hebben betrekking op de door BNG Bank geëmitteerde verhandelbare benchmarkobligaties. De onderhands opgenomen middelen zijn geclassificeerd als level 3.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

VOORWAARDELIJKE SCHULDEN

Hieronder zijn alle verplichtingen opgenomen die voortvloeien uit transacties waarbij de bank zich garant heeft gesteld voor een derde partij. Deze garanties worden voor een beperkt deel gedekt door een contragarantie van de overheid. Het betreft overwegend Letters of Credit met een resterende contractuele looptijd van meer dan vijf jaar, die de bank heeft afgegeven ten behoeve van klanten in de nutssector. BNG Bank neemt de verplichtingen op tegen de onderliggende hoofdsom die bij in gebreke blijven van de leningnemer uitbetaald zou moeten worden.

HERROEPELIJKE FACILITEITEN

Dit betreft het geheel van verplichtingen uit hoofde van herroepelijke rekening-courant faciliteiten.

ONHERROEPELIJKE FACILITEITEN

Dit betreft het geheel van verplichtingen uit hoofde van onherroepelijke toezeggingen die kunnen leiden tot kredietverlening. Deze faciliteiten zijn in onderstaande tabel opgesplitst in raamovereenkomsten en gecontracteerde kredietverlening met storting in de toekomst.

	30-6-2016	31-12-2015
Voorwaardelijke schulden	90	99
Herroepelijke faciliteiten	7.178	6.694
Onherroepelijke faciliteiten:		
– Raamovereenkomsten, betreffende het ongebruikte deel van kredietfaciliteiten	4.270	4.384
– Gecontracteerde kredietverlening met verstrekking in de toekomst	2.496	2.031
TOTAAL NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN	14.034	13.208

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te vermelden die aanpassing van de cijfers of toelichting in het halfjaarbericht vereisen.

Den Haag, 26 augustus 2016

RAAD VAN BESTUUR

C. VAN EYKELEBURG, VOORZITTER

O.J. LABE

J.C. REICHARDT

RAAD VAN COMMISSARISSEN

MEVR. M. SINT, VOORZITTER

J.J. NOOITGEDAGT, VICEVOORZITTER (TEVENS SECRETARIS)

C.J. BEUVING

L.M.M. BOLSIUS

T.J.F.M. BOVENS

J.B.S. CONIJN

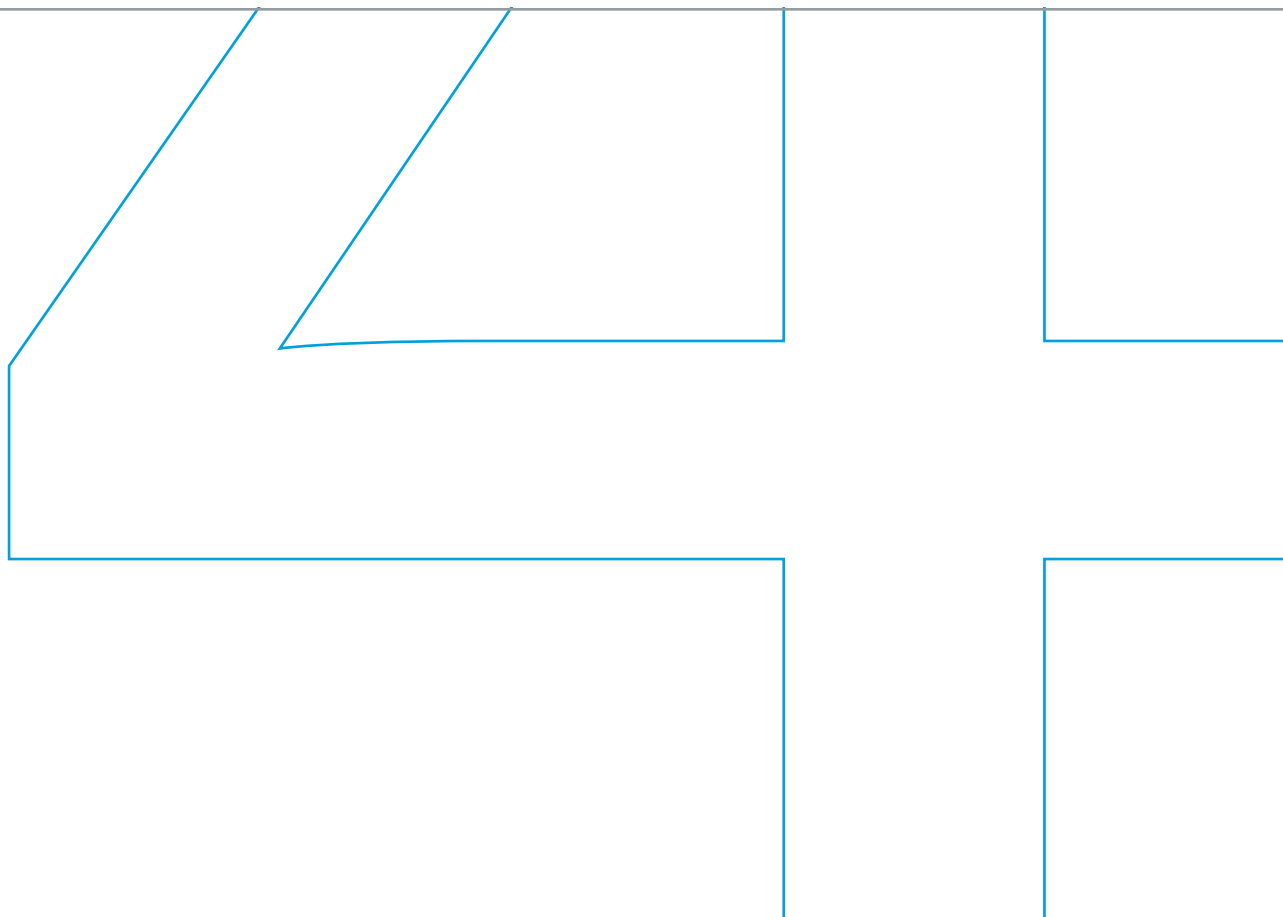
MEVR. P.H.M. HOFSTÉ

MEVR. J. KRIENS

J.C.M. VAN RUTTE

Beoordelingsverklaring

AAN: DE RAAD VAN COMMISSARISSEN EN DE RAAD VAN BESTUUR VAN N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN

OPDRACHT

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen geconsolideerde tussentijdse financiële informatie van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag beoordeeld, bestaande uit de balans per 30 juni 2016, de winst-en-verliesrekening, het overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten, het mutatieoverzicht eigen vermogen en het kasstroomoverzicht over de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 en de toelichting. De raad van bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

WERKZAAMHEDEN

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te

verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

CONCLUSIE

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de geconsolideerde tussentijdse financiële informatie over de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Amsterdam, 26 augustus 2016

PRICEWATERHOUSECOOPERS ACCOUNTANTS N.V.
ORIGINEEL GETEKEND DOOR R.E.H.M. VAN ADRICHEM RA

COLOFON

Redactie: BNG Bank

Ontwerp & realisatie: Ron Goos, Rotterdam

BNG Bank

Koninginnegracht 2

Postbus 30305

2500 GH Den Haag

T 070 3750 750

mc@bngbank.nl

bngbank.nl

